

Bijlage bij motie PvdA en anderen, 16-5-2019: Brief kostenstijging jeugdzorg

Aan de:

Minister van Binnenlandse Zaken
Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Hoofddirectie Vereniging Nederlandse Gemeenten
Tweede Kamer de Staten Generaal
Provinciale Staten van Gelderland

Huissen, 16 mei 2019

Geachte minister,
Geachte dames en heren,

Het valt niet langer te ontkennen dat gemeenten in heel Nederland te kampen hebben met grote financiële tekorten bij de uitvoering van taken in het sociaal domein. Vooral waar het de aan gemeenten in 2015 overgedragen taken in het kader van de Jeugdwet betreft, zijn de tekorten de afgelopen jaren enorm opgelopen.

Ook in Lingewaard hebben wij te maken met een oplopend tekort. Onlangs heeft het college van Burgemeester en Wethouders onze Raad moeten meedelen dat de raming van het tekort over 2018 van anderhalf miljoen euro nog tekort schiet. Het te verwachten tekort loopt bovendien bij gelijkblijvende ontwikkelingen dit jaar verder op. Waar in januari 2015 nog 608 kinderen en jongeren in Lingewaard een beroep moesten doen op enige vorm van ondersteuning, is dat aantal inmiddels opgelopen naar 929.

De Raad van Lingewaard voelt een grote verantwoordelijkheid jegens kinderen en jongeren uit onze gemeente en hun ouders en verzorgers om te voldoen aan de toegenomen vraag naar hulp en ondersteuning. Wij zijn – met u – van mening dat kinderen veilig moeten kunnen opgroeien en alle kansen verdienen in het leven. Wij zijn – ook met u – van mening dat goede, toegankelijke en professionele ondersteuning daarbij soms noodzakelijk kan zijn. Wij staan dan ook pal voor de plicht onze kinderen en jongeren die hulp en ondersteuning te bieden die zij nodig hebben.

Echter, de gemeente Lingewaard heeft ook andere taken en verplichtingen. Breder in het sociaal domein, maar zeker ook daarbuiten. Onze inwoners verwachten veel van ons en wij willen graag aan deze verwachtingen voldoen. Maar dat kan alleen wanneer tegenover het toegenomen aantal taken en verantwoordelijkheden ook afdoende financiële middelen staan.

Momenteel moeten wij echter tot onze grote spijt constateren dat de Rijksoverheid onvoldoende bereid lijkt gemeenten de ruimte te geven hun belangrijke werk te doen. De taken in het sociaal domein werden in 2015 met een forse budgetkorting overgedragen. Tal van gemeenten, waaronder ook Lingewaard, hebben vervolgens alles op alles gezet om deze majeure operatie voor inwoners zo vlekkeloos mogelijk te doen verlopen. Nu het echter tijd is in het sociaal domein verdere stappen te zetten, gaat de discussie al te zeer over de financiële ruimte in plaats van over wat inwoners van ons mogen verwachten.

De groei van het aantal zorgvragers, de discussie over het abonnementstarief, de uitvoering van de Participatiewet en de overdracht van opnieuw nieuwe taken aan decentrale overheden maken het ons schier onmogelijk de lokale dienstverlening echt toekomstbestendig te maken. Daarbij zet het uitblijven van investeringen van de Rijksoverheid en de daarmee samenhangende te verwachten terugloop van het accres de gemeentelijke financiën verder onder druk. Dit nog in combinatie met de extra uitdagingen die ook voor ons als lokale overheid zijn neergelegd in het zogenoemde Interbestuurlijk Programma maken dat wij niet anders kunnen dan de noodklok luiden.

Wij vragen u met klem de komende weken en maanden de budgettaire ruimte voor gemeenten opnieuw in overweging te nemen. Wij hebben ons college gevraagd inzicht te verschaffen in financiële stromen in het sociaal domein. Maar als er ten opzichte van de huidige financiële randvoorwaarden niets veranderd, kunnen wij slechts kiezen uit verschillende kwaden: het snijden in broodnodige voorzieningen voor onze inwoners, het vooruitschuiven van verplichtingen en investeringen of niet langer uitvoeren van eveneens belangrijke taken dan wel het onverantwoord laten oplopen van lokale lasten. Waar tekorten op de Rijksbegroting nog kunnen worden gedekt door het laten oplopen van schulden is dat voor gemeentelijke overheden geen begaanbare weg.

Maar niet alleen omwille van het financieel perspectief luiden wij nu de noodklok. Het verder bouwen aan een lokale samenleving waarin we omzien naar elkaar en waarin inwoners kunnen rekenen op zorg en ondersteuning wanneer die noodzakelijk is vergt investeringen in preventie en nieuwe vormen van samenwerking. In een veranderende samenleving aan de vooravond van een demografische revolutie zien inwoners in hun gemeentelijke overheid een belangrijke partner. Wij willen, kunnen en mogen hen niet teleurstellen.

Wij vragen u daarom met klem uw verantwoordelijkheid te nemen en gemeenten de budgettaire ruimte te verschaffen die past bij de vele taken en verantwoordelijkheden die gemeenten momenteel voor hun rekening nemen.

Met hoopvolle groet,
Namens de Gemeenteraad van Lingewaard,

Patrick Peters, griffier.